

Övergångsregler för den gemensamma jordbrukspolitiken

2019/20:FPM9

Näringsdepartementet

2019-11-28

Dokumentbeteckning

KOM (2019) 580

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller finansiell disciplin från och med budgetåret 2021 och förordning (EU) nr 1307/2013 vad gäller flexibilitet mellan pelare avseende kalenderåret 2020

KOM (2019) 581

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fastställande av vissa övergångsbestämmelser för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) under år 2021, om ändring av förordningarna (EU) nr 228/2013, (EU) nr 229/2013 och (EU) nr 1308/2013 vad gäller resurser och resursfördelning under år 2021 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1305/2013, (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1307/2013 vad gäller deras resurser och tillämpning under år 2021

Sammanfattning

Kommissionen har presenterat förslag till övergångsregler för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) i form av två övergångsförordningar. Detta eftersom förslaget till nytt regelverk för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020 inte hinner beslutas i tid för att göra det möjligt att införa den nya politiken 2021. Förslaget innebär i stora drag att nuvarande regelverk förlängs med ett år.

Regeringen ser positivt på kommissionens förslag. Flexibilitetsförordningen behöver godkännas snarast medan övergångsförordningen kommer att förhandlas, målsättningen är beslut innan sommaren 2020. Regeringen kan stödja principen att tillämpa nuvarande regler under den föreslagna övergångsperioden om de inte föregriper förhandlingen om den fleråriga budgetramen. Övergångsreglerna bör även vara tydliga och enkla för

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget till nytt regelverk för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020 kommer att försenas med minst ett år, vilket innebär att den nya politiken tidigast kan gälla från och med 1 januari 2022. Kommissionen presenterade förslag till övergångsförordningar 31 oktober 2019.

1.2 Förslagets innehåll

För att överbrygga det gap som uppstår mellan budgetperioderna föreslås övergångsregler i form av två förordningar KOM (2019) 580 och KOM (2019) 581. Förslaget syftar till att tillhandahålla den rättsliga grunden för att medlemsstaterna ska kunna upprätthålla kontinuitet för stöd och ersättningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Detta hanteras genom att nödvändiga justeringar görs i nuvarande regelverk 1303/2013, 1305/2013(LB), 1306/2013, 1307/2013, 1308/2013, 228/2013 och 229/2013 (de två sistnämnda berör inte Sverige). Förslagets finansiella aspekter kommer att justeras i enlighet med EU:s fleråriga budgetram 2021–2027. Utgångspunkten är att nuvarande regler ska gälla under ett år (2021) men att medel från nästa budgetperiod ska kunna användas. Nuvarande system för övervakning, uppföljning och utvärdering av politiken förlängs under övergångsperioden.

En av förordningarna (KOM (2019) 580, så kallad ”flexibilitetsförordningen”) är teknisk och behandlar specifikt hur överföring av medel mellan garantifonden och landsbygdsfonden (flexibilitet mellan pelarna) respektive den finansiella disciplinen ska fungera under övergångsperioden. Den andra förordningen (KOM (2019) 581, så kallad ”övergångsförordningen”) innehåller de regler som ska gälla för stöden från jordbruks- och landsbygdsfonden under övergångsperioden. Målsättningen från kommissionens sida är att flexibilitetsförordningen ska kunna beslutas omkring årsskiftet 2019/2020 medan övergångsförordningen med regler för stöden 2021 bör beslutas senast innan sommaren 2020. Flexibilitetsförordningen behöver godkännas av Europaparlamentet och rådet snarast för att en överenskommelse ska kunna nås i tid.

Förslagen är skrivna utifrån en ettårig försening och att den nya politiken kan börja gälla först 1 januari 2022 istället för 1 januari 2021. Förslagen utgår ifrån att nuvarande regler förlängs, inklusive systemet för uppföljning, övervakning och utvärdering

1.3 Gällande svenska regler och förslagetets effekt på dessa 2019/20:FPM9

Övergångsreglerna föranleder att samtliga svenska förordningar och föreskrifter som idag reglerar den gemensamma jordbrukspolitikens genomförande i Sverige ses över och ändras vid behov.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Övergångsreglerna innebär att pengar från kommande GJP-budget (2021–2027) kan användas för att finansiera en förlängning av nuvarande programperiod. Om det finns pengar kvar i nuvarande kuvert, kan medlemsstaten välja att inte förlänga programmet. Då kommer pengarna som tilldelats 2021 i stället att läggas på tilldelningen för år 2022–2025.

Medelsfördelningen i förslaget till övergångsregler är likalydande med det som anges i kommissionens förslag till fördelning för den fleråriga budgetramen och vad som anges i förslaget till strategisk planförordning. När beslut om den nya budgeten har fattats kommer siffrorna i förslaget att uppdateras med beslutet.

Krisreserven föreslås bibehållas under övergångsperioden och finansieras genom finansiell disciplin från direktstöden på samma sätt som i nuvarande programperiod.

Förslaget är neutralt i förhållande till övergripande budgetåtaganden. Medlemsstaterna kan välja att inte förlänga landsbygdsprogrammet om tillräckliga medel finns kvar. De nya medlen kan i stället läggas på åtgärder som ingår i den strategiska planen under åren 2022–2025.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen kan stödja principen att tillämpa nuvarande regler under den föreslagna övergångsperioden om de inte föregriper förhandlingen om den fleråriga budgetramen. Förlängningen av nuvarande program bör innehålla möjligheter att anpassa genomförandet till nya budgetförutsättningar och andra praktiska omständigheter.

Övergångsreglerna bör inte innebära att delar av den nya politiken genomförs i förväg. Övergångsreglerna bör även vara tydliga och enkla för medlemsländerna att genomföra och finnas på plats i god tid före utgången av innevarande period.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna välkomnar generellt förslaget. Ett antal medlemsstater efterfrågar en längre övergångsperiod än ett år. Länder som idag tillämpar nationellt övergångsstöd vill fortsätta med detta under övergångsperioden.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2019/20:FPM9

Kommissionens förslag har presenterats i Europaparlamentet, hur de ställer sig till övergångsförordningen ännu inte känt medan det finns indikationer om att flexibilitetsförordningen kan godkännas relativt snabbt.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Inte aktuellt.

3 Förslaget förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 42 och 43(2) i fördraget om den europeiska unionens funktionssätt. Förordningarna antas av rådet och Europaparlamentet i enlighet med det ordinarie beslutsförfarandet. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen hänvisar till EUF-fördraget om att befogenheterna för jordbrukspolitiken ska delas mellan unionen och medlemsstaterna. Förslaget till övergångsregler innebär en förlängning av den nuvarande rättsliga ramen för att säkerställa en smidig övergång till nästa period. Kommissionen bedömer att de tillfälliga justeringar som föreslås inte kräver en konsekvensbedömning. Regeringen delar kommissionens bedömning att förslaget endast ändrar de befintliga förordningarna i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa att stödutbetalningar kan fungera 2021.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att behandlas i rådsarbetsgruppen för horisontella jordbruksfrågor. Förslaget om flexibilitetsförordningen förväntas godkännas innan årets slut. När det gäller övergångsförordningen återstår troligtvis en del förhandlingar under våren innan ett beslut förhoppningsvis kan tas innan sommaren 2020.

4.2 Fackuttryck/termer